Ч. 41. (10716). Львів, четвер 25. лютого 1926. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.122.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—1 год. передпол.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Словаки і Ч. С. Р.

Перед приєднанням Словаків до правительственної більшости.

В останнім часі пишеться немало про заходи Чехів приєднати собі до співпраці в уряді словацьку народню партію, що під проводом відомого діяча о. Глінки обєднує велику більшість словацького народу. Якби прийшло справді до чесько-словацького порозуміння чи навіть обєднання, то ясно, що денаціоналізаційні заходи Чехів і Словаків у відношенні до всіх своїх народів, а до українського Закарпаття зокрема, зростуть непомірно. Бо тоді два братні народи поділяться між собою сферою впливів: Чехи матимуть до діла головно з Німцями, а Словаки — з Мадярами й Українцями. Такий поділ „праці" приніс би на думку урядових кол більше успіхів, як дотеперішні змагання чеських централістів та обєднителів, що в неодному нагадують нам екстермінаційні заходи Поляків супроти своїх меншостей.

Що переговори в справі приєднання Словаків до урядової більшости ведуться від часу недавніх виборів, про це говориться й пишеться офіціяльно. Про значне наближення Словаків до празьких офіціяльних кол говорить і ціла поведінка словацької народньої партії в чсл. законодатних палатах, говорить і її політика на місцях. Це виявилося особливо яскраво в часі недавніх дебат над експозе мін. закорд. справ Бенеша в чсл. парляменті, де представник Словаків проф. Тука виступив незвичайно різко проти Мадярщини, заявляючись проти якихнебудь змагань до розбиття спільної батьківщини і вівсекції Словаччини. Цей голос знаменний передовсім з того погляду, що досі Словаки виступали проти уніфікаційних заходів Чехів солідарно з цілою німецько-мадярською опозицією.

Про охоту Словаків поділитися владою з Чехами й увійти до кабінету свідчить і виданий на днях комунікат словацької нар. партії, в якому кажеться, що „партія заявляється тепер за політикою вільної руки". Після гострої опозиційної тактики, веденої майже від перших днів чсл. републики — це перший поважніший крок в напрямі примирення Словаків з Чехами. Від цієї заяви до приступлення католицьких Словаків у ряди правительственної більшости вже дуже недалеко. Мабуть в найкоротшому часі будемо свідками цього порозуміння, а тимсамим і поділу державної влади між обома цими племенами.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихолітгя!

Радянська Україна.

Організація української науки. — Українізація радапарату.

Голова Української Головнауки проф. М. І. Яворський висловив перед співробітником харківських „Вістей" свої погляди про сесію союзних головнаук і про перспективи розвитку української науки в звязку з деякими постановами тієї сесії... Тому, що проф. Яворський стоїть на чолі української Головнауки, то висловлені ним погляди мають велике значіння та є нічим иншим як урядовою енунціяцією в цій справі. На сесії союзних головнаук ствердили — як каже Яворський — що наукові установи в національних республиках не були належно забезпечені потрібними фондами. Проте сесія сконстатувала, що навіть у тих недостатніх матеріяльних умовинах наука дійшла подекуди до досягнень світового значіння. Зокрема підкреслила сесія, що українська наука займає в ділянці національних досягнень Союзу одно з перших місць. Сесія союзних головнаук — твердить далі Яворський — відзначила перелім у творчій праці наукової думки і намітила дальші перспективи, що заключаються у децентралізації наукової праці. Сесія приняла постанови, що мають погодити наукову роботу в союзних розмірах. Ці постанови відносяться до організації союзних наукових установ, союзних зїздів, експедицій і організації союзного комітету плянування наукової праці. Сесія стала також на становищі, що наукові установи союзного значіння не можуть переходити в завідування органів союзного ЦВК-ту і Раднаркому. Ідеольогічне кермування тими установами останеться й надалі за тими установами (головнауками), на терені яких далі наукові установи находяться. Це відноситься в першу чергу до наукових установ Москви і Ленінграду, що їх проголошено всесоюзними. Проф. Яворський запевняє, що для розвитку української науки ці установи мають історичне значіння, бо в майбутньому і українські наукові установи матимуть змогу стати союзними та забезпечити собі потрібні кошти на наукові витрати.

Пленум української Головнауки, що відбувся по союзній сесії, занявся конкретно перспективами української науки в межах постанов, прийнятих союзною сесією головнауки. Основне місце в тих перспективах — каже Яворський — займало питання організації сільсько-господарської наукової праці. Вирішено на протязі найблизших пяти літ заложити підвалини для утворення сільсько-господарської академії, організувати в найблизшому часі науково-досліді інститути цукрово-бурякового промислу, ботаніки, агро-хемії, катедри біольогії сільсько-господарських ростин, прикладної ботаніки і накінець організувати союзну сільсько-господарську виставу в Київі до 10-тиліття жовтневої революції. Крім цього рішено відкрити науково досліді інститути геольогії і педагогіки, утворити український національний музей, зорганізувати охорону памяток культури й природи і впорядкувати остаточно бібліотечні та музейні справи на Україні. Попри те рішив пленум української Головнауки інтензивно продовжувати планову українізацію всеї науково-досліднаої роботи і врегулювати наукові видавництва. В найблизшому часі — сказав проф. Яворський — передбачене проголошення кількох науково-дослідних українських установ союзними. На черзі також питання про проголошення Української Академії Наук, що її реорганізація добігає до кінця, установою союзного значіння.

Дня 7 лютого відбулася в Харкові нарада в справі організації Шевченківського інституту. В нараді взяли участь переважно ті вчені, що займаються шевченкознавством. На нараді принято плян робіт інституту та його завдання як науково-дослідної установи.

Центральна комісія для справ українізації при Раді народніх комісарів України посвятила окреме засідання українізації вищих наукових установ на Україні. Комісія приняла [illegible] речинець для остаточної українізації всіх вищих наукових закладів. Щож до українізації радапарату, то комісія продовжила речинці для закінчення курсів українознавства по тих установах, де вони повстали за пізно. Далі доручила комісія Народньому комісаріятові освіти і всеукраїнській раді професійних спілок розробити до спілки програму праці по українознавству, як другу стадію українізації. Програма має бути розроблена так, щоби навчання українознавства можна було вести при допомозі культкомісій і клюбів при установах. Обом цим установам доручила комісія обміркувати також форму організації лекцій з українознавства для урядовців при поодиноких установах і підприємствах.

На початку січня комісія приняла була постанову про умовне звільнення зі служби всіх урядовців, що не вивчились української мови до 1. січня з причин залежних від них а не від установи. На засіданні з 4. лютого цю постанову змінила комісія в тому напрямі, що всі названі урядовці останугь умовно на службі. Виглядає це на гру в піжмурки.

Для остаточного затверджування протоколів комісій для провірення знання української мови в наркомах, центральних торговельних і господарських установах утворила центральна комісія для українізації окрему підкомісію під головуванням Приходька та у складі представників наркому освіти і ВУРПС-ок.

В справі українських написів на вивісках рішила комісія продовжити речинець для перекладу вивісок на українську мову до 1. березня 1926 р. Комісія рішила покасувати усі т. зв. відомчі комісії для українізації по всіх тих установах, де українізацію закінчено згідно з програмою наркомосвіти і де вже відбулися іспити зі знання української мови.

Попри те виробляє комісія проєкт постанови українського радянського уряду з нагоди закінчення речинців українізації. В цій постанові буде поданий плян дальшого розвитку та поглиблення праці в справі українізації.

Адміністрація Польщі.

Чи прийде до її реорганізації?

Польський уряд установив недавно, як відомо, т. зв. комісію трьох під проводом б. намісника Галичини д-ра М. Бобжинського, якої метою було вироблення пляну реорганізації державної адміністрації. Ця комісія скінчила вже свої праці і цими днями має предложити свій проєкт раді міністрів.

Комісія трьох вилучила згори зі свого проєкту господарку в держ. підприємствах і господарку залізничу, а також господарку мін-ств військових і закордонних справ. Так отже вона обмежилася до вироблення проєктів реформ адміністрації політичної, скарбової і шкільної — прямуючи до ощадностей у видатках.

Важніші зміни, що їх пропонує комісія, такі:

Головна команда поліції матиме за задачу тільки вишколення поліції, справи умундурування й апровізації. Отже поліція підлягатиме розпорядкам мін-ва внутр. справ, воєвідським і старостинським властям. Крім цього мають бути знесені окремі роди поліції: кримінальна й політична. Такими робом реформа вводить один тип поліції мундурової і без мундуру, що підлягатиме одній владі.

Проєкт **організації шкільних властей** управильнює відношення поміж шкільними кураторіями і властями вищими, а також реорганізує шкільну самоуправу. Шкільні окружні ради і шкільна опіка будуть звязані з самоуправними органами.

В ділянці **устрою адміністраційних властей** передбачується поширення компетенції воєводів і старостів.

В **скарбовій адміністрації** істнуючі досі окремі уряди податкові, монопольові і митові будуть злучені в одну цілість. Комісія пропонує крім цього утворення одностайної скарбової сторожі.

В **ділянці самоуправління** мають бути знесені окремі повітові самоуправні виділи; їх бюровість перебмуть староства.

Для переведення цих реформ комісія трьох виробила проєкти 9 законопроєктів, які мусітиме ухвалити сойм, щоби згадані реформи увійшли в життя. Понятим комісія Бобжинського поставила домагання, щоб відповідальні становища в держ. адміністрації займали виключно кандидати з покінченими правничими студіями.

Ked. czas. „Dilo" Nr. 91/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jako Trybunał prasowy we Lwowie, orzeka na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 37 (10.7[illegible]) z dnia 20. lutego 1926 roku pod tytułem: „Szyrokohołosnym nastupom" między słowami: J.p. partiji kaзy... a słowami: bez [illegible], zawiera znamiona [illegible] z § 65 a), ust. i wyst. [illegible] z § 302 u. k. nakaz dokonany dnia 14. lutego 1926 roku [illegible] za [illegible] zatwierdzenie całego nakładu i wydanie w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przestępstwo na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 20. lutego 1926 r.

Hawel.

На який тиждень перед вічем на запит п. О. Черкавського, а опісля на запит п. д-ра Олесницького заявив я їм обом, що Повітова Управа Української Радикальної партії скликує в день т. зв. „Селянського Конгресу“ селянське віче і що не думає висилати своїх людей на т. зв. „Селянський Конгрес“, щоби не збільшати числа „делегатів“ того конгресу та щоби не наражувати селян на побої з боку хлібоїдів, поліційних агентів і поліцїантів. Що погляд мій був слушний, переконує мене те, що висланї людьми, що мали інакший погляд, висланники були на т. зв. „Селянськім Конгресі“ побиті, що не переконали вислалих війтів і инших делєгатів і що навіть посла Павлюка, котрий пр[illegible] ново опинився на тім т. зв. конгресі „делєгати“ і агенти зі салї виґнали.

Радикали, як сказано, скликали віче, отже нічого дивного, що на тім вічу промовляли і говорили про ті справи, які були на деннім порядку, отже про вибори до громадських і повітових рад, про шкільні справи і про організацію селян, все про справи, про які посли в своїх звітах не реферували. Чомуж п. Станиславівський дивується, що радикали на своїм вічу пекли свою печеню?

Що „Рада“ висміяла станиславівське віче, це не дивно, бо цей часопис взагалі не ставиться поважно до поважної роботи, але що редакція „Діла“, яка нераз заявляла свою „надпартійність“, помістила очевидно неправдивий допис п. Станиславівського, це може дивувати учасників віча, котрі можуть усі без виїмку ствердити, що на вічу не упало ані одно слово, котре могло би подразнити когонебудь, що не належить до радикальної партії.

Видко, що п. Станиславівський з розмислом хотів заперечити правду.

Та така робота не принесе користи ані п. Станиславівському, ані нікому иншому.

Дякуючи Хвальній Редакції за поміщення цього спростування, пишуся

з високим поважанням
Д-р Лев Бачинський.

Від Редакції. Льояльно даючи місце спростуванню п. д-ра Л. Бачинського, зазначуємо, що допис одержали ми від наскрізь певної особи і це рішило про його поміщення.

Всячина.

Великанська спадщина. З Америки, країни найбільших цифр та мільонерів, перейшов до Льондону процес, над яким ломлять собі голови десятки адвокатів. Богач Леві Лайтер залишив 10 літ тому понад 100 міл. дол. Він був найбагатшою людиною в Шікаго і вів скромне життя скупаря. Маючи сила домів та фабрик, не хотів навіть купити собі авта, ані мали його урядовці. Працював 12 годин денно, 7 годин спав і єдиною його розривкою була лектура повістей з фантастичними пригодами. Його дочки повиходили замуж в Европі; одна за бувшого міністра закордонних справ Англії і віцекороля Індії льорда Керзона, друга за англійського гр. Сефолька. Після смерти мільярдера завідуючим спадщиною став найстарший син Иосиф Лайтер. Та майно належало було поділити. Між спадкоємцями був якийсь Сміт, близький кревняк та співробітник Лайтера, що десь щез. Навіть детективи не в силі були його найти. Крім цього инші члени родини обвинувачували найстаршого сина, що він на власну руку завідував майном протизаконно, призначивши своїм уповноваженим, неревну та чужу людину. Тимчасом скількість претендентів до спадщини зросла. Зголошувались ріжні далекі свояки правдоподібні мільонами. А адвокати ставили ріжні домагання, кожний за свого клієнта. Над цим лябіринтом справ радитиме тепер найвищий льондонський суд.

33, 48. Під таким заголовком можна написати нову мельодраму. Бо ані для кіна. Її героєм є найщасливіший нині Італієць, скромний селянин Ігнаціо Торрака, про якого ми вже згадували. Він тричі відгадав льотерійні числа і його найближчі земляки з того самого села: Син Фердінандо заробили на цьому 8 мільонів лір. Вся Італія була в захопленні і засипала його листами та пропозиціями. А він попав в екстазу. Став на громадській площі і проповідував числа найблищої виграної. Спершу кватерно. Але констеляція місяця, як він казав, була трохи несприятлива для щастя. Тому він вдоволився амбом: 33, 48. Всі телєграфи працювали. За цей тиждень Італійці видали 40 мільонів лір більше на льотерію, як попереднього. Перед льотерійними бюрами був такий рух, що поліція та військо працювали на вулиці як підчас революції. Але Торрака щез. Перший раз на автомобілі, ще й урядовим. Мусів заздалегідь рятуватися перед гнівом невдячного народу, якщо помилиться. Він почував, що на цей раз цифри є непевні. Казав-же „про непевний місяць. І відгадав. Вийшли цифри — зовсім инші. Тисячі людей проклинало пророка. А державний скарб тішився. Недурно захистив Торраку, може з остраху, щоби не зашкодив йому знову на 8 міл. лір.

Жорстока мода. Льондонські ювелєри виставили у своїх вікнах зразки нової моди: золоті перстені на жіночі шиї. Ці перстені зроблені точнісько, так само як шлюбні обручки. Тільки, річ ясна, вкладати їх не можна через голову, а при помочі клямер, як шнур перел або наручники. Ця мода мала би заступити ланцюшки та наручники зі слонової кости, якими жіноцтво прикрашує свої голі руки. Питання тільки в тому: яка перша Англійка вбере такий перстень на шию замість на палець? Чи творці моди гадають, що таким обшийним ланцюгом зміцнять сильніше подружжя? — Що свої інтереси то певне.

‡ Посмертна згадка.

Памяти Василя Остапчука. Не писав у нас ніхто ще некрольогу спортовцям, бо й не було змоги писати його ні про Перфецького, Мацюраха, Думу, Гуссаковського, ні про Черника. Ім писали словами столиця пісня і втягали їх надовіща у вості літописи.

А от відійшов від нас на днях один з тих передвоєнних типів-спортовців, Василь Остапчук у 37. р. життя. З родини збаражських Остапчуків, типічний тип чорноволосого Подолянина. Сучасне спортове покоління його й не знає, бо і як може знати, коли йде иншими слідами? А треба згадати і його та його працю для примiру иншим спортовцям.

Вже в У. С. К. при академічній гімназії у Львові вложив Василь Остапчук багато праці в той час, коли щойно під Бобèрським і зичливістю директора Харкевича наш спорт почав ставити перші кроки. Основує відтак з иншими спортове тов. „Україна“ і не тільки стає до змагань, але й організує їх. Господарить якийсь час площею „С.-Б.“, в р. 1912 є одним з тої сотні молоді, яка вечорами перша стає в стрілецькі ряди й ходить на польові вправи. В 1914-ий рік вкладає свою пайку роботи, поборів строї буденної, без якої одначе не збудувати ніякого діла. Приготування І. Олімпіяди в р. 1914 — це також значна частина його праці.

Не довелося опинитися йому в У. С. С., одначе за те переходить від 1918 р. цілу долю У. Г. А. і опиняється вкінці на еміґрації в Чехії, звідки відтак вертає в рідний край. Доля йому, на жаль, не усміхнулася. Набавився перед 3 роками чахотки і зійшов до гробу в хаті товариша, який з усіх ще найбільше мав для нього серця. — Blue boy.

ОПОВІСТКИ.

Курс інструкторок на села. „Союз Українок“ у Львові при допомозі Товариств „Просвіта“, У. П. Т., „Сільський Господар“, „Українська Захоронка“ і „Труд“ устроює курс для інструкторок на села. Курс починається 5. березня (марта) ц. р. і триватиме 3 місяців. Наука буде обнимати: підготовку до культ.-освіт. праці на селах, основи кооперації, гігієну, ведення захоронок, науку крою і шиття та домашнього господарства. На курс приймається кандидатки з укінченим семинаром, першенство мають зредуковані учительки і учениці школи У. П. Т. Місячна оплата виносить 30 зол. Учениці мусять самі подбати про приміщення. По укінченні курсу учасниці будуть занятті як учительки курсів крою й шиття по селах і провідниці дїточих садків. Письменні зголошення надсилати до „Союзу Українок“ Львів, Рутовського 22/I., устно зголошуватися також щоденно від 11—12 рано. Науки зачинається з днем отворення курсу т. є 5. березня (марта) ц. р. — За Головний Виділ „Союза Українок“: М. Донцова голова, М. Лрищ писарка. 1301 2—5

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає

НОВИНКИ.

— Театр Ляльок Галактіона Чіпки і Лепе четвертий раз дає виставу „Вертеп наших днів" у Львові в неділю, дня 28. лютого н. р. в 4-ій год. попол. по знижених цінах. Театр відвідає у вівторок, дня 2. березня н. р. Рогатин, в середу, дня 3. березня н. р. Тернопіль, а в четвер н. р. Ходорів.

— Кат у Львові. Довідуємося, що у зв'язку з неохотою польських військових відділів до екзекуцій або дачі військових відділів до екзекуцій над політичними чи звичайними злочинцями, має бути введений в Польщі уряд ката. Саймові польські кола домагаються установлення уряду ката вже з днем 1. квітня н. р. Місцем осідку ката має бути — Львів. Ак така честь упаде на нашу „столицю".

— Ревізія. Дня 22. лютого н. р. переведено поліція докладну ревізію в студента Левицького Володимира, зам. в Клепарові. Після ревізії, що тривала біля 3 годин перед полуднем, відведено п. Левицького на поліцію, де по 4-годинним слідстві і переслуханні випущено його на волю. Причини ревізії і напрям слідства невідомі.

— Виставка у Краєвому Патронаті. Краєвий Патронат ремесла і дрібного промислу влаштовує рік-річно цілу низку ремісничих курсів. Після закінчення поодиноких курсів відбуваються звичайно одноденні виставки зразків виробництва на тих курсах. Курси тривають звичайно кілька зимових місяців. У цьому році Патронат вів теж кілька родів таких курсів: модиєрства, крою, шиття, килимкарства, кошикарства, шевства й инших. В половині лютого н. р. покінчилися вже декотрі з тих курсів. З тої нагоди були влаштовані виставки зразків дня 14. лютого і дня 21. лютого самих жіночих курсів. На першій виставці бачили ми вироби учениць модиєрських курсів (жіночі капелюхи) й учениць крою та шиття мужеського і жіночого білля. На другій виставці бачили ми вироби переважно жіночих суконь, білля, зразки кроїв і килимкарства. Одна і друга виставка представлялися скромно з огляду на матеріял, але гарно з огляду на виріб та викінчення. Так і видно було, що учасниці курсів були ті, яких не переливається, а які до праці ставилися серіозно. Жалко, що Українці якось замало користали з нагоди. З курсів користали переважно Полячки та Жидівки. Українцям слід би теж звернути на ті курси належну увагу. Всі учасники після укінчення дістають відповідні свідоцтва.

— Чи так повинно бути? Пишуть нам з Хирова, окр. Самбір: Вже від довшого часу, бо понад 15 років тутешній наш парох не робить того, що повинен як просвітник волі. Правда, наше міщанство та селянство вибудували собі читальню „Просвіти", одначе не довго нею тішилися, бо тут. парох всадив до будинку читальні майже без відома та без позволення тут. міщан дьокатора, а тим самим забрав нам спромогу поширювати такий важний під цю пору просвітний рух. Всеж наші концерти та представлення мусять відбуватись по жидівських стодолах та стайнях. Остається нам ще й польський „Сокіл", де можнаб давати нам, Українцям, представлення. Чи вже так низько ми впали? До того непорозуміння між тут. парохом і міщанством та селянством зросли так, що мало хто ходить до церкви на його богослуження. Чи так воно повинно бути? Найвищий час, щоби все змінилося основно. — Очевидець.

— Міжнародні вломники перед судом. Перед карним судом у Львові стоять тепер двох міжнародніх вломників, Владислав Мілдовський і Антоні Пшитула, за численні вломи і крадіжи в Румунії. Перший з них був уже засуджений в Румунії на 8 років тяжкої тюрми, але він утік і його зловлено щойно у Львові. Другий має на совісти також цілу низку грабунків. Розправу веде судія Гошовський, обжаловує прок. Гриневецький. На випадок засудження вломники відсиджуватимуть кару в Польщі, бо оба є польськими підданими.

— Число чужинців у Берліні в порівнянні з попередніми роками зменшилося. Тепер є там 34.480 Австрійців, 20.773 Поляків, 16.393 Росіян, 15.490 Чехословаків, 6.304 Мадярів, 2.814 Румунів, 736 Югославів. Кількість Українців не подана, бо народність означується тепер на основі пашпортів, себто на основі державної приналежности. Таким робом і поважний гурт берлінських Українців зникає в цифрах, які подають число Поляків, Росіян, Румунів, Чехословаків і ин. у німецькій столиці.

— Памятна таблиця в честь Шафарика, відомого славіста й колишнього директора публичної й університетської бібліотеки в Празі, буде відслонена з нагоди міжнародного конгресу бібліотекарів у Празі на будинку університетської бібліотеки. В часі відслонення промовлятиме проф. унів. д-р Зібрт про значіння П. Шафарика для історії славянських літератур.

— Чи новий Ляндрі? Паризькі газети повідомляють, що французька поліція арештувала таємниче індивідуум, яке в неоднону нагадує відомого убійника жінок — Ляндрі. Арештовано цього злочинця в домі одної багатої жінки, де він був від якогось часу звичайним служником, за крадіж 20.000 франків. Тимчасом з ріжних записок, які найдено при ньому, виходить, що він має на совісти більшу кількість пропавших жінок, про які він докладну статистику. До того виявилося, що ця дивна людина говорить ріжними мовами, є поетом і музиком, і взагалі виявляє ріжні „таланти". Арештування цього злочинця викликало зрозумілу сенсацію.

Дописи.

Щирець. (*З судової салі*). Дня 22 лютого н. р. відбулася в повітовому суді в Щирці карна розправа п. Володимира Могильницького, директора Каси проти Степана Хамуляка адвоката солїцитатора і Зуба господаря в Лячах. П. Могильницький через свого адвоката д-ра Тенцлера вніс проти них скаргу за обиду чести. Названі обвиняли його публично, що він є конфідентом державної поліції. На розправі обвинувачений п. Степан Хамуляк заперечив, щоби назвав п. Могильницького конфідентом, але признав, що показав п. Могильницькому, а потім на засіданні виділу „Просвіти" в Щирці відпис реляції команданта державної поліції в Щирці до староства у Львові. Справа представляється ось як: Філія „Просвіти" в Щирці внесла подання до староства за дозволом на влаштування 2-ох концертів. Староство відмовило. Обвинуваченому п. Хамулякові вдалося випадково дійти до причини заборони. Він дістав у свої руки відпис поліційної реляції. А реляція звучала: „Filja Towarzystwa „Proswita" w Szczercu nie zasługuje na zezwolenie urządzenia koncertu, ponieważ petenci Dr. Bohdan Sawczak i jego sekretarz Stefan Chamulak nie mogą dać gwarancji, że przebieg koncertu będzie spokojny. Na świadka wzywam p. Włodzimierza Mogilnickiego, który żyje w jednym z nimi domie i już nieraz jako rusin w sposób konfidencyjny donosił mnie, ażeby im nie wierzyć, bowiem oni działają nietylko na niekorzyść polaków lecz także i rusinów. Pozwolenie takie można wydać tylko pod warunkiem, jeżeli p. Włodzimierz Mogilnicki będzie starać się o niego osobiście i zagwarantuje za spokojny przebieg koncertu".

Обвинувачений Зуб зізнав, що в тій справі нічого не знає. Судця Діцик переслухав 4 свідків, яких подав п. Могильницький, але вони вповні потвердили оборону обвинувачених Хамуляка і Зуба. Оборонець обвинувачених заявив, що переведе доказ правди і просив суд зареквірувати акти львівського староства ч. 73.335/25 і покликати на свідка команданта держ. поліції в Щирці Н. Кашубу. Ще перед укінченням розправи п. Могильницький відступив від скарги щодо Зуба. Суд допустив доказ правди, який подали обвинувачені і відрочив розправу. На салі були присутні численні селяне щирецького повіту, яких та справа незвичайно інтересувала. Пана Могильницького заступав адвокат д-р Гендлер, обох обвинувачених адвокат д-р Лев Ганкевич зі Львова.

Заробіткова еміґрація.

Пояснення в справі заробіткової еміґрації рільних робітників до Німеччини.

„Товариство опіки над українськими еміґрантами" у Львові, не маючи потрібних фондів ані відповідно улядженого бюра ані урядничого персоналу, не в силі відповідати кожному інтересованому окремим листом, тим більше, що мало хто долучив почтову марку на відповідь. Тому на численні запити в справі зарібкової еміґрації до Німеччини даємо отсим пояснення і поучення за посередництвом нашої преси на підставі зібраних нами інформацій і інструкцій для громадських урядів, виданих Еміґраційним Урядом при міністерстві праці і суспільної опіки у Варшаві.

1) Число рільних робітників, котрі можуть бути в тому році допущені до Німеччини, є обмежене, внаслідок чого не всі, що зголосяться до виїзду, зможуть бути приняті.

2) Ті, що мають намір виїхати, повинні записатися в громадськім уряді свого місця замешкання і зложити по дві фотографії, означені іменем і назвищем, як також 50 сот. на кошти пашпорту. Громадський уряд вишпилить ектики письмо з всіми рубриками поміщеними Вашому державним урядом посередництва праці або староствами „реєстраційних листів" в трьох однозвучних примірниках. Ті листи слід щонайменше для рази на тиждень, а в разі потреби частіше, пересилати в двох примірниках разом з фотографіями до властивого державного уряду посередництва праці, а на випадок неіснування такого уряду в повіті, до староства. Третій примірник слід переховати в актах громадського уряду, занотувавши на ньому дату вислання реєстраційної листи. Зложені зголошуючимися гроші на пашпорти слід пересилати до староства.

3) Державний уряд посередництва праці або староство завідомить, коли треба здержати записи на виїзд. З хвилею замкнення тих записів є заборонене приймання дальших зголошень аж до відкликку.

4) Громадський уряд порозуміється зі староством, коли пашпорти будуть готові до відбору і роздачі виїзджаючим. Староство вкаже також, до котрої німецької граничної місцевости слід спрямувати виїзджаючих.

5) Можуть їхати тільки ті робітники і робітниці, котрі мають візвання до праці від німецьких роботодавців. (Робітничої Централі). Ті візвання можуть бути збірні, на більшу скількість осіб. Візвання до праці слід вписати в останній рубриці реєстраційної листи.

6) Не можуть їхати:

а) призивні (поповнові), уроджені в 1905 р. а з поміж уроджених в 1904 і 1903 р. ті, котрі обовязані ставитися до поборової комісії,

б) ті, що не мають польського горожанства,

в) ті, що не є фаховими рільниками (нпр. промислові робітники),

г) нездатні до праці з причини старости, каліцтва, слабости і т. д.,

д) вагітні жінки,

е) дівчата нижче 21 літ, якщо не ідуть разом з родичами,

ж) родини з дітьми нижче 16 літ.

7) Зпоміж зголошуючихся першенство мають ті, котрі докажуть, що вже в минувшому році або в попередніх роках виїзджали до Німеччини на сезонові рільні роботи.

8) Маючих виїхати слід поучити, що

а) записання на реєстраційній листі не значить, що пашпорт буде виданий, а одержання пашпорту не запевнює впущення до Німеччини німецькими властями на границі, де наступають лікарські оглядини і підписання контракту з роботодавцем

б) пашпорти є безплатні коім 50 сот. на кошт пашпортового бланкету,

в) виїзджаючі без пашпорту будуть на власний кошт відставлені домів,

г) кошти подорожі залізницею до німецької границі будуть знижені до половини на підставі посвідок, котрі староства вручать громадському урядові разом з пашпортом в ціли доручення виїзджаючим; переїзд від німецької границі до місця праці в Німеччині і з поворотом до границі є безплатний.

9) Роботи зачинаються вже в березні (марті), а кінчаться 15. грудня.

10) В кожній компанії (гурті) робітників, що вибираються їхати до Німеччини, мусять бути дві третини робітниць (дівчат або жінок), а одна третина робітників (хлопців, парубків або мущин) — у віці до 50-го року життя.

11) Час праці триває звичайно 10 годин денно, оскільки инакше не постановляють приписи повітові тарифи даного (німецького) краю. У важних випадках мусить робітник працювати поза годинами, за що одержує більшу винагороду, як за звичайні години праці.

12) Наші робітники одержують платню нарівні з німецькими. Заслужену виплачують робітникам при кінці кожного тижня або що два тижні з тим, що три марки з першої платні задержується і виплачується їх аж по відході з праці.

13) Наші робітники мусять платити вкладки до каси хорих і на суспільне обезпечення. В разі недуги побирають підмоги з каси хорих в такій самій висоті, як німецькі робітники.

14) Заплата за роботу виносить пересічно за звичайну обовязкову годину для мужчин по 15 феників, а для жінок по 12. За надзвичайні години і за акордові роботи платять більше. Акордову роботу можна дістати за згодою роботодавця і на основі порозуміння з ним вже на місці праці.

15) Крім цеї платні одержують робітники мешкання (окремо для мущин, окремо для жінок) з ліжком, сінником і коцом, спільну кухню з опалом та тижнево 25 фунтів барабуль, 7 літрів збираного а о 3 і пів літра незбираного молока, 7 ф. ... тіж круп, каші або фасолі, 1 фунт житної або 1½ фунта пшеничної муки, пів фунта товщу і пів фунта соли. До варення призначена є особна кухарка, оскільки робітники самі не хочуть собі варити.

16) В ціли одержання візвання до праці слід один примірник реєстраційної листи, потверджений громадським урядом вислати почтою листом рекомендованим до німецького граничного уряду на адресу: Grenzamt in Kandrzin, Deutsch-Oberschlesien.

17) В письмі до німецького граничного уряду треба просити про приділення можности до рільних робіт для вказаних в листі робітників і робітниць, як також про присилання їм на подану адресу призначених робітників і контракту на роботу.

18) Аж після одержання прихильної відповіди від німецького граничного уряду зголошуються робітники до староства та предкладають тут цю відповідь на доказ, що мають приречену роботу і на тій підставі видає їм староство безплатні пашпорти до виїзду на сезонову роботу до Німеччини.

19) Всякі письма, запити і посвідки до німецького граничного уряду можна писати по українськи, бо там є урядники, що розуміють українську мову.

20) Як вже на вступі згадано, число рільних робітників на цей рік є обмежене так, що зі Східної Галичини може бути допущених всього до 3.000 робітників і робітниць і то головно з повітів: ярославського, яворівського, равського і жовківського.

Подаючи отсі інформації, остерігаємо наших селян перед легкодушним виїздом до Німеччини і дарешним витрачуванням гроша на кошти дороги.

Лист до Редакції.

Прошу Хвальну Редакцію помістити ось таке спростування допису п. Станиславівського про т. зв. „Селянський Конгрес" хлібоїдів, поміщеного в „Ділі" під наг. „В польській неволі":

До „підприємства" Даниловича ставлюся я все зі самозрозумілою погордою, як до кожного підприємства, що з цілою свідомістю вимірене є на шкоду українського народа і що послугується людьми дикої кондуїти, та стоїть під охороною поліції.

Одначе я ніколи не належав до тих, що боялися „підприємства" Даниловича або його попередників, бо я вірив і вірю, що українське селянство в Галичині не піде тими дорогами, якими пішов Данилович і його попередники, і що кожне таке „підприємство" зліквідується дуже скоро, а „підприємці" опиняться там, де опинилися Яцків і Гвердокліб.

Я вірю також, що українське селянство стане по стороні тих, що щиро займаються його освідомленням і його організацією.

І тому я в порозумінні з повітовою управою Української Радикальної Партії скликав на день 30. січня 1926 р. до Станиславова селянське віче, а що я мусів рахуватися із забороною того віча, то запросив українських послів до зложення посольського звіту в тім самім дні.

Сам дописувач стверджує, що посольське віче було грандіозне, бо взяло в ньому участь понад півтора тисячі селян зі Станиславівщини і сусідніх повітів. На вічу промовляло пять українських послів а учасники віча на протязі 6 годин з великою увагою слідкували за ходом нарад і своїми окликами та своїми ухвалами заявили повну солідарність з поглядами послів і референтів. Між ухвалами є резолюція, що остро осуджує „підприємство" Даниловича і пятнує його роботу та роботу його помічників.

Навіть вороги заявляли по вічу, що Українці побідили, бо все свідоме явилося на скликаній мною вічу і згуртувалося до боротьби з „угодовцями".

Якжеж виглядає тепер кінцевий уступ допису п. Станиславівського, з якого недвозначно видна охота дописувача звести значіння віча до мінімума, лише тому, що віче скликали радикали?

П. Станиславівський уважав за вказане причепитися і до моєї особи, він навіть не вагувався зробити з мене мало що не спільника Даниловича, бо в його слів виходить, що я умисне здержав учасників віча від нападу на салю польського Сокола, де відбувалося даниловичівське віче. П. Станиславівський зробив з мене брехуна, що мовляв перед вічем погрожував розгнанням банди, а на вічу закликом до учасників розійтися спокійно і забранням послів до свого дому умисно ударемнив розгнання банди.

Заявляю отсим, що я ніколи нікому не говорив, що буду розганяти банду, що я на вічу не взивав нікого до спокійного розходу, а послів попросив до себе лише тому, що вони, їдучи цілу ніч до Станиславова і перебуваючи на вічу 6 годин, потребували відпочинку і покріплення, особливо, що за годину мусіли відбути далеку подорож з апаратом

Щож нам робити?

Постійна поселенча еміграція та ще в теперішних умовах є шкідлива. Цю її шкідливість ще поглиблює факт використовування крайно незавидного положення малоземельного й беземельного українського селенства для польських партійних і національно-політичних цілей. Бажаючи запрягти наших селян до свого воза, польські партії грають з вогнем. Підступ і хитрість подекуди можуть вдатися, але скоро наступить протверезіння і обманута маса зажадає заплати за глум над її недолею.

Тільки виїмтково, в поодиноких випадках поселенча еміграція може бути корисна, і то виключно економічно, а не під національним оглядом. Минулого року багато говорилося про поселенчу еміграцію до Канади, що ще найбільше під кліматичним оглядом придатна для нашого народу. Та поселення в Канаді вимагає більшого капіталу (500 долярів крім коштів подорожі), на що наш безгрішний селянин не в силі здобутися. До тогож перше десятиліття поселенчої діяльности це безупинна боротьба з природою, з важкими умовинами пісустелі і т. и. Питання, чи багато наших людей встоялося би в тій боротьбі, чи багато перемогло би труднощі! Та сьогодня й про поселенчу еміграцію до Канади важко говорити.

Кориснішою є заробіткова й сезонова еміграція. Є це тільки часовий розрив з рідним краєм, з рідною землею. Та зарібкова еміграція до полуднево-американських держав, про які поміщено ще окремі відомости, в переважній частині є рівнозначна з невільництвом. Сезонова еміграція до Франції, як це вже переконалися наші робітники на власній шкурі, теж мало чим ріжниться від невільництва. Користною й додатною є тільки сезонова еміграція до Німеччини, та вона — на жаль — зведена до мінімум. Окремо поміщуємо комунікат „Товариства опіки над українськими емігрантами", з якого довідуємося, що з української території під Польщею може приняти Німеччина тільки три тисячі рільних робітників і то з повітів, що прилягають до польської етнографічної території. Як нас інформують з Берліна, польсько-німецька умова про сезонову еміграцію обіймає впущення до Німеччини 60 тисяч рільних робітників. З того 57 тисяч польський уряд забезпечує за рільними робітниками з польської національної території, а тільки три тисячі з української. Хоч на польській національній території нема такого гострого безробіття на селі, як на українській території, а особливо в Сх. Галичині, то всетаки уряд не турбується катастрофою українського села, не клопочеться чуждою і голодом українського мало- і беземельника.

Коли зважити, що перед війною сама Сх. Галичина (без Волині, Полісся, Холмщини і Підляша) давала річно до сто тисяч рільного робітника до Німеччини, то передбачені три тисячі рільних робітників з української національної території є каплею в морі. Сьогодня на селі є загальне безробіття, сьогодня грімко лунає клич: праці і хліба! але він не зворушує урядових керманичів нашої країни. Вони безучасно приглядаються нужді і голодові і ждуть хіба голодової смерти сотох тисяч нещасних людей. Сьогодня на українській території під Польщею є щонайменше триста тисяч безхлібних і безробітних селян, але вони ніде не є реєстровані. Польська влада турбується міським робітництвом, старається дати у дрібній частині заспокоїти його прожиткові потреби, але ігнорує безробіття на селі.

На польській національній території істнує промисл, який дає працю сотням тисяч робітників, а на українській навіть передвоєнні зачатки промислу є зруйновані. Коли вже не справедливість, то хоч почуття гуманітарности вимагала би того, щоби у виїзді на сезонові роботи до Німеччини забезпечити переважаючу квоту для української національної території. Тимчасом і тут потрактовано українських безробітних селян per non sunt. Очевидно, таке ігнорування українського робітника може не зовсім добре скінчитися. Голод і нужда є невмолимі. Вони не лякаються ні тюрми, ні багнетів.

Щож нам робити? Домагатися від держави праці і хліба. Держава є обовязана дбати про своїх громадян, держава має обовязок найти працю для безробітних. Нехай же українські безробітні селяне закинуть свою пасивність, нехай сходяться на віча і збори, нехай домагаються від уряду побільшення квоти на виїзд до Німеччини, нехай висилають делегації до старости і представлять репрезентантам влади положення села, нехай домагаються заробітку або запомог. Мусимо домагатися розпочатя робіт у краю. Таж ціла українська територія під Польщею є зовсім занедбана, всі дороги й шляхи зруйновані, всі ріки незрегульовані, будинки понищені. Є багато праці, десятки і сотні тисяч людей готові до неї, лише треба примусити владу, щоби вона подумала також і про нашу країну.

Праці і хліба! — ось клич що повинен зелектризувати наші безробітні маси і заставити до оборонної акції проти голоду і нужди.

Ф. С.

З варшавського квітника.

(Від власного кореспондента.)

Варшава, 19. лютого 1926.

На засіданні сьогоднішньої соймової комісії для закордонних справ вийшли на верх деякі досить „пікантні" історії.

Аристократичні демократи.

Пос. Гломбінський з прикрістю стверджує, що польські заграничні „плянуфкі" мають погану марку аристократичних гнізечок. Добре виховання і гарні манірм, якими славляться члени й урядовці польських заграничних представництв — каже пос. Гломбінський - це дуже гарна річ, але всеж таки демократичному заходові треба би чимось иншим заімпонувати... І пос. Гломбінський бідкає над трагедією демократичної республики, якої престіж терпить на аристократизмі її представників! Можна дійсно співчувати...

Скромні платні.

Польський генеральний консуль в Ню-Иорку отримує 1.200 дол. місячно, чеський 400 дол., французький 500 дол. Польський посол у Вашингтоні Врублевський 2.800 дол. місячно, а американський посол у Варшаві Гібсон - 900 долярів!... Цілком слушно: що там якісь голодранецькі Зединені Держави, або скапцаніла Франція! З самого порівнання варта образитися...

III. класа і сальонка.

Пос. Вижиковський з „Визволення" звертає увагу на причини невдач польських паломників за заграничною позичкою. Коли до Ню-Иорку приїхав посол Финляндії то Американці здивувалися, ст сідившй, що представник европейської держави їхав III класою. На запити недискретних газетярів він відповів скромно: „Моя держава бідна, а ми, її урядовці, допомагаємо заощаджувати їй на чім можна". Це промовило до розуму практичним і солідним Американцям і Финляндія дістала позичку.

Польські-ж делегати їздять лише яхтами та сальонками, а приїхавши на місце першим ділом шкварять бенкет, на якому спливають до шлунків тисячі „дол-ярів". Ефект такий, що кожний гість-банкир ані зломаного сотика не позичить господареві, бо вважає його людиною 1) богатою і 2) розтратною.

Домове вившталцення.

Посол кс. Качинський (Х. Д.) стверджує, що в міністерстві закордонних справ по нинішній день сидять директори департаментів „z pomocem wykształceniem". — Наївний ксьондз-посол: що воно кому шкодить?! Що має спільного директор департаменту мін. закорд. справ з закор. справами, а закордонні справи — „z wykształceniem"?! От чіпляються бідних директорів, та й годі.

К—н.

Відгуки дня.

Шлях до поправи.

Відома річ, що Поляки здавен-давна їшли на Україну не ради якоїсь там матеріяльної користи чи жажди влади, — але з непереможної охоти просвітити меншого брата — Українця.

Єзуїти, шляхта і полупанки горіли одним бажанням — бажанням защеплення культури в диких серцях дикого народу.

Щож, коли Українець не надається до цивілізування! Єзуїтські проповіди не мали послуху, хоч населенню уладжувано пекло з усіми страхіттями смоли, сірки і нагаїв. Носіям культури в роді Вишневецьких, Потоцьких, Калиновських і других, — народ віддячувався повстаннями чи втечею в далекі степи. А полупанків, що вишатовували захоронки для найгарніших кріпачок, деколи навіть побиди.

Ясне, що такий неслуханий, невдячний і нецікавий народ не міг виховати иншого покоління як... Симон Василевич Петлюра, а огірчені „tragarze kultury" таких як... Корнель Макушинський.

Правда, перший старався свого часу (23. квітня!) направити бодай вчасти похибки предків, але похибки були за великі, а направа за слаба.

Зате Корнель Макушинський остав вірний традиції просвітителів України, змінюючи тільки шаблю, нагайку, кліщі, цвяхи, смолу і сірку — на друковане слово. Не маючи на жаль змоги нести культуру давним випробуваним способом, уплав це все в свої спомини і назвав непоказно: „Smutne i Radosne".

Є це переживання ш. автора в городі Києві за часів Центральної Ради і наступу Муравйова на столицю.

Корнель Макушинський, — визначний трубадур відродженої демократичної Польщі не жалує і Українцям свого таланту.

„Ukraińcy, to półdzikie bydle, które łaknie polskiej krwi, krwi tych, którzy wiekami zakładali dla niego ochronki, szpitale (Богу досадно! Г. Ч.) i szkoły"...

„Łotry, chamy i złodzieje zebrali się do kupy i nazwali to armją ukraińską".

Ось невинуті квітки одного з найкращих теперішних польських письменників.

Скілько в тім вирозумілости для революційних часів, скільки товариської любови до братнього народу!...

А про Симона Василевича Петлюру, то там стільки ріжнородних комплиментів, що годі їх усіх зібрати. Вони певно будуть посередством доказом вдяки за оборону Львова і Замостя та здержання большевицької офензиви в Східній Галичині.

Спомини Макушинського требаб конечно перекласти на українську мову. Тільки перекладчик мав би не мало клопоту з перекладанням найкращих термінів і зворотів, бо ледви чи українська мова витворила їх у такій скількости і красі.

Та нехай би!... Хоч і нескоро віроятно буде, але все таки буде. Книжка дуже популярно написана, так що можуть її читати всі, від найтемнішого селянина до головного отамана.

Колиж буде відповідно поширена, то напевно отворить очі тим, хто ще досі не отворив собі сам.

Тоді Українці напевно канонізують Вишневецького, беатифікують Загурського, а Корнелеві Макушинському збудують памятник, якого він від своїх певно не дочекається.

Галактіон Чіпка.

За „народовий" характер Польщі.

Резолюції головної ради З. Л. Н.

Головна рада „Звйонзку Людово-Народового" приняла 22. н. м. резолюції в справі конституції і виборчої ординації, важніші точки яких виглядають так:

1) Виконавча рада повинна бути зміцнена. 2) Основи правовласти мусять бути загарантовані в цілій повноті. 3) Цілий устрій держави повинен бути примінений до наших національних потреб і містити гарантії проти безкарности ворожих Польщі революційних комуністичних заходів, як також гарантії проти антидержавної акції чужого елементу.

В инших резолюціях З. Л. Н. домагається зміни виборчої ординації до сойму аби забезпечити Польщі „народовий" характер та уможливити створення уряду сильної руки. Кількість послів і сенаторів хоче З. Л. Н. зменшити до половини. Одночасно злочини проти держави повинні бути вилучені з під засади посольської недоторканости і винних послів треба потягати до строгої відповідальности. Накінець З. Л. Н. домагається виконання постанов резолюції, яка заказує послам і сенаторам витягати матеріяльні користи від уряду.

Вбивство конфідента.

Дня 23. лютого над раном кількох людей перейшло радянську границю і впали до села Сокиринець над Збручем в копичинецькім повіті. Окружили дім, у котрім жив конфідент КОП. незнаного досі наразища. Кількох із них ввійшли до мешкання і тут на очах рідні вбили конфідента. Його жінку, дитину й знайомого, що був тоді в гостях у конфідента, забрали зі собою за Збруч.

Політичні новини.

Експозе мін. скарбу.

Підчас нарад бюдж. комісії польського сойму 23. II. мін. скарбу Здзеховський дав пояснення в валютових справах і фінансової політики уряду. М. и. говорив про стабілізацію валюти, про заламання курсу доляра (?), про безоглядну боротьбу зі спекуляцією, про побільшення валютових резерв у польськім банку, переговори з Бенкерс Трестом. Запевнив, що не відступить від свого фінансового пляну й не злякається боротьби ведемої проти того пляну.

Збройний напад Литовців на Польщу.

22. II. польські військові відділи почали випирати на підгайськім відтинку литовську граничну сторожу. Цю смугу Литовці зайняли 19. II. Рівночасно 22. II. відділ граничної сторожі ввійшов на польську територію, стараючись принеболити польський відділ до відступу. Поляки роззброїли 5 Литовців.

„Менчестер Ґардієн" про Польщу.

„Менчестер Гардієн" повідомляє, що Польща старається одержати позичку в Льондоні й Ню Иорку. Шанси одержати позичку дуже малі. Коли Польща хоче її дістати, то повинна піти слідами Австрії й Мадярщини й віддати свої фінанси в руки Союза Народів.

Англ. Комітет С. Н. проти Польщі.

Парламентарний Комітет Ради С. Н. у Льондоні, що має 400 членів, а заступає 3 парл. партії запротестував проти якихнебудь змін у Раді С. Н. Допущення Польщі викликало би багато инших дивних претенсій.

Димісія Братіяну.

Братіяну подався до димісії й оставив королеві визначити день оголошення її.

Порядок нарад Ради С. Н.

Незалежно від справ звязаних із приступленням Німеччини до Союза Народів, 39-та сесія Ради С. Н., що зачинається 8. березня ц. р. займатиметься иншими політ. і адм. справами. Порядок нарад обіймає м. и. звіт Ради С. Н. з 16. XII. 1925 у справі границі Туреччини з Іраком, звіт адм. мандатної комісії, що радила в Римі в справі франц. мандату в Сирії, справи меншостей. Дня 7. III. будуть збори товариства приятелів С. Н. з нагоди вступлення Німеччини до Союза Народів.

Біржа.

Америк. дол. 7·88 — 7·90 канад. дол. 7·68 — 7·70, чеські кор. 0·23·50 — 0·24·00, леї 0·3·50 — 0·4·00, франки фр. 0·29·50 — 0·30·00, фр. швайц. 1·50 — 1·55, англ. фунти 36·00 — 37·00.

Золото. 20 кор. 30·50 —31·00, 20 франк. 28·00—28·50; 20 марк. 35·00—35·50; 10 руб. 37·00—38·00.

Срібло. Австр. кор. 0·62·00—0·63·00, 5 ав. кор. 3·35—3·45, фльорени 1·67—1·72, рубль 2·60 — 2·70, рубель дрібний сріблом 1·33 —1·35.

Пшениця краєва з 1925 р. 30·00 — 30·00 жито галицьке з 1925 р. 24·50—25·50, ячмінь галицький бров. —·— до —·—, овес чів. 23·00—23·00.